



Rezoluție

Dezbaterea *Tinerii și educația în contextul Dezvoltării Durabile*

17 Aprilie 2008

Casa de Cultură a Studenților București

Organizatori: Consiliul Tineretului din România (CTR)

Asociația Oricum pentru Educație

Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă
(CNDD)

Evenimentul s-a desfășurat în prezența domnului **Călin Georgescu**, director al Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD) și Project Manager în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și a doamnei **Madlen Șerban**, directoarea Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) din Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, membră a Grupului de Redactare a Strategiei - Capitolul Educație.

Prin dezbateră **Tinerii și educația în contextul Dezvoltării Durabile** am dorit să aducem în atenția tinerilor, a autorităților reprezentative în domeniu și a organizațiilor nonguvernamentale o componentă transectorială foarte importantă – educația- a Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă, aflată actualmente în dezbateră publică în România. Finalitatea întâlnirii s-a dorit a fi realizarea unei rezoluții comune a participanților cu includerea unor propuneri de îmbunătățire a Strategiei.

Au răspuns invitației noastre aproximativ 70 de persoane, atât reprezentanți ai asociațiilor studențești, organizațiilor nonguvernamentale, autorităților publice de profil, cât și cadre didactice și tineri din diverse domenii de specialitate interesați de tematica propusă.

În urma discuțiilor purtate de participanții celor două ateliere din cadrul dezbaterii, facilitate de Veronica Ștefan (CTR) și Răzvan Crișan (Oricum), am formulat următoarele propuneri de îmbunătățire a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030 - Capitolul transectorial Educație, ca răspuns la problemele identificate.

În prima parte a rezoluției dorim să menționăm acele aspecte care nu se regăsesc în forma actuală a Strategiei, dar pe care dorim să le oferim drept propuneri grupului de redactare:

O primă **problemă** identificată în cadrul discuțiilor a fost aceea că cercetările privind starea sistemului educațional nu au caracter permanent și nu sunt centralizate. Am pornit de la premisa că prima etapă a procesului de elaborare a unei strategii este aceea de documentare foarte riguroasă asupra subiectului strategiei, în cazul de față asupra sistemului educațional. Am constatat astfel că nu există o cercetare suficient de completă și credibilă, aplicată tuturor actorilor implicați (părinți, elevi/studenți, profesori, specialiști, personal administrativ din mediul educațional etc). Prin urmare am propus drept **soluție** stabilirea unui parteneriat între mai multe ONG-uri specializate care să desfășoare o cercetare paralelă cu cea a instituțiilor MECT (Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului). Nevoia unei astfel de evaluări/cercetări anuale a sistemului educațional se impune pentru a putea monitoriza starea sistemului și indicatorii calitativi și cantitativi care să permită măsurarea precisă a punctelor sale tari și a celor slabe, dar și pentru a exista o colecție de date de referință la care potențialii actori implicați în dezvoltare să se poată raporta.

Următoarele trei probleme și soluții identificate se datorează prezenței în număr mare la dezbateri a studenților membri ai ANOSR (Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România) dar și a altor tineri studenți participanți, vizând principalele aspecte de care aceștia sunt direct interesați.

O altă **problemă** dezbătută intens a fost lipsa legii intership-urilor (a stagiilor de practică din mediul universitar). Studenții resimt tot mai mult un clivaj între mediul academic și cel privat, între cunoștințele dobândite în facultate și cerințele pieței muncii. **Soluția** identificată a fost crearea unui cadru legal riguros, în favoarea studenților, ca o îmbunătățire a legii practicii universitare existente (de accentuat mai ales cooperarea strânsă dintre mediul academic și cel privat).

A treia **problemă** pusă în discuție este necorelarea aspectelor calitativ-cantitativ cu privire la absolvirea studiilor superioare și la absorbția pe piața muncii. S-a pornit de la observația că deși numărul absolvenților de studii superioare crește an de an, calitatea absolvenților nu este direct proporțională cu numărul acestora. O primă **soluție** găsită este astfel o creștere a numărului de absolvenți ai studiilor superioare proporțională cu cea a competențelor necesare integrării acestora pe piața muncii. Prin urmare trebuie menținut un

standard calitativ uniform în toate centrele de pregătire universitară. O a doua **soluție** propusă ar fi publicarea unei liste "negre" anuale a universităților cu cele mai slabe rezultate (tehnica "naming and shaming", proces facilitat de către ARACIS).

Cea de-a patra **problemă**, anume lipsa comunicării între centrele universitare regionale, considerăm că reprezintă un obstacol major în crearea unui mediu de cercetare cooperant, care să permită schimburi de idei și experiențe academice. **Soluția** constă în crearea unor rețele de excelență la nivel național, pe domenii de activitate, care să stabilească direcții de acțiune comune și să împărtășească modele de bună practică între diferitele centre universitare din România.

O alta **problema** despre care s-a discutat intens a fost faptul că strategia pune accent doar pe educația formală, cea nonformală fiind menționată doar tangential într-un singur paragraf. Pentru a vorbi de o strategie durabilă în adevăratul sens al cuvântului pentru educație, mai ales în contextul unor politici integrate și în perspectiva unui orizont destul de lung, rolul educației nonformale este necesar să fie mai bine creionat. Educația formală este cea care oferă un set de competențe de bază necesare tuturor, însă educația nonformală este cea care are o capacitate marită de a dezvolta și personaliza aceste competențe în funcție de nevoile individului. Totodată, educația nonformală are un potențial mult mai mare de a reintegra acele persoane care din diverse motive au renunțat la școală sau sunt sub incidența analfabetismului funcțional (educația celei de a doua șanse). Am propus drept **soluție** astfel alocarea unui spațiu mai amplu și cu indicatori pertinenti în cadrul strategiei și a educației non formale, la fel de necesare tinerilor ca și cea formală.

În cea de-a doua parte a rezoluției dorim să aducem în atenția dumneavoastră aspecte care se regăsesc în forma actuală a Strategiei, dar necesită reconsiderarea anumitor elemente pe care noi le considerăm importante:

O primă **problemă** de acest gen este lipsa unor centre de formare profesională active în învățământul preuniversitar și dispersia lor neuniformă pe teritoriul țării.

Chiar dacă acestea există, fiecare școală și fiecare liceu având obligația să aibă un consilier școlar, activitatea acestora ar trebui stimulată, intensificată și mai ales extinsă și în mediile defavorizate, unde aportul unor astfel de servicii este cu atât mai necesar. Orientarea profesională specializată și timpurie considerăm că poate

facilita o mai ușoară integrare pe piața muncii a grupului țintă.

Soluțiile identificate în acest caz sunt: creșterea numărului de centre de consiliere profesională și vocațională în toate liceele, cu accent pe mediul rural și totodată monitorizarea activităților specifice ale acestor centre, astfel încât să devină funcționale și să fie axate pe rezultate.

Cea de-a doua **problemă** identificată este formarea profesională superficială a cadrelor didactice din punctul de vedere al metodelor de predare.

Soluția găsită în acest caz este îmbunătățirea programelor dedicate cadrelor didactice cu privire la metodele de predare și restructurarea modulului psiho-pedagogic din universități după modelul educației non formale (educația centrată pe elev/student, cu accent pe comunicarea directă elev/student - profesor, și profesor - profesor).

Apropierea mediului academic formal de cel non formal considerăm că este o măsură merită să dinamizeze relațiile dintre profesori-elevi/studenti. De aceea considerăm că principalele schimbări de abordare trebuie să se realizeze de la formarea inițială a profesorilor (modulul psiho-pedagogic) și să continue pe tot parcursul formării lor. Astfel credem că se poate ajunge la o mai bună comunicare între cadrele didactice și beneficiarii direcți ai educației, elevii/studentii, ceea ce duce la o mai bună cooperare și adesea la eficiență. Am luat în considerare și relațiile între cadrele didactice, mai ales cele din domenii similare sau conexe, care ar trebui dinamizate astfel încât să se realizeze o mai bună colaborare și o abordare transdisciplinară care să deschidă atât profesorilor cât și elevilor noi perspective de dezvoltare.

A treia **problemă** se referă la evaluarea superficială a cadrelor didactice ce determină o scădere a performanței didactice.

Soluția prevăzută ar fi reconsiderarea criteriilor de evaluare a cadrelor didactice și mai ales transparența rezultatelor obținute.

Un sistem social funcțional este acela care are mecanisme eficiente de recompensă, dar și de penalizare, cunoscute și asumate de toți actorii implicați în proces. Astfel pot fi prevăzute efectele nedorite și stimulate comportamentele benefice. Propunem astfel ca sistemul de evaluare a cadrelor didactice să fie unul mai riguros, gândit nu să intimideze, ci să pună în valoare aptitudinile deosebite ale acestora. Pentru realizarea unor criterii cât mai complexe și mai corecte propunem aplicarea grilelor de evaluare din sistemele de educație performante ale Uniunii Europene.

Cea de-a patra **problemă** este lipsa interesului arătat de studenți față de cariera de cadru didactic. Am pornit de la observația că tot mai puțini studenți sunt interesați și dedicați meseriei de profesor. Și adesea mulți dintre cei ce intră în sistemul de învățământ intră din lipsa alternativelor și având rezultate nu tocmai satisfăcătoare. Propunem căutarea unor stimulente de atragere a celor mai competitivi absolvenți în sistemul educațional și mai ales oferirea unor facilități de cercetare care să le ofere acestora un cadru propice dezvoltării științifice.

Soluția identificată ar fi astfel acordarea de facilități explicite, modernizarea echipamentelor de cercetare și stimularea cooperării dintre mediul universitar și cel privat (instituții de cercetare private și companii).

A cincea **problemă** discutată a fost absența cunoștințelor necesare care să permită înțelegerea conceptului complex de "dezvoltare durabilă" și a practicilor rezultate din acesta.

O etapă pe care noi o considerăm esențială în procesul de implementare al acestei strategii este în primul rând crearea unui cadru atât conceptual cât și practic în care noua viziune de dezvoltare să se poată desfășura în toate domeniile. Un astfel de cadru nu se poate constitui decât prin înțelegerea autentică a conceptului de „dezvoltare durabilă” și mai ales a implicațiilor directe asupra vieții fiecăruia dintre noi. Prin urmare, considerăm că articularea unei strategii coerente în acest sens se poate realiza numai prin înțelegerea și asumarea pe care perspectiva pe termen lung a dezvoltării durabile o presupune. Acest proces poate fi realizat numai prin familiarizarea cetățenilor din toate categoriile sociale și de vârstă cu termenul de „dezvoltare durabilă”. De aceea **soluția** propusă este introducerea în curricula formală, începând cu învățământul preșcolar, a unor cursuri de *educație pentru dezvoltare durabilă* precum și realizarea unor campanii de informare generală pe această temă.

Ultima **problemă** identificată este lipsa unui consiliu care să gestioneze implementarea strategiei. Am pornit de la convingerea că o strategie în elaborarea căreia au fost implicați tinerii nu poate fi pusă în aplicare corespunzător fără colaborarea acestora. Considerăm de aceea foarte importantă desemnarea unui reprezentant al tinerilor în acest organism care să permită monitorizarea în atingerea obiectivelor strategiei.

Soluția cuprinde prin urmare înființarea acestui consiliu și integrarea în cadrul său a unui reprezentant al platformei naționale a organizațiilor de tineret din România.

Toate aspectele menționate mai sus, atât problemele cât și soluțiile, vor fi prezentate în cadrul celei de-a patra dezbateri publice a Consiliului Național pentru Dezbateri Publică din data de **22 aprilie 2008** ora 10 ce va avea loc în Aula mare a Academiei Române.

Eventualele propuneri de modificare/completare ale acestui document le așteptăm pe adresa office@ctr.ro pe care le vom trimite mai departe Grupului de Redactare.